

Bryssel den 23 juni 2020
REV3 – ersätter tillkännagivande REV2
av den 22 november 2019

TILLKÄNNAGIVANDE TILL BERÖRDA AKTÖRER

FÖRENADE KUNGARIKETS UTTRÄDE OCH EU-REGLERNA OM UPPHOVSRÄTT OCH NÄRSTÅENDE RÄTTIGHETER

Den 1 februari 2020 utträdde Förenade kungariket ur Europeiska unionen och blev ett tredjeland¹. Utträdesavtalet² föreskriver en övergångsperiod som löper ut den 31 december 2020³. Till och med det datumet är EU-rätten i dess helhet tillämplig på och i Förenade kungariket⁴.

Under övergångsperioden kommer Europeiska unionen och Förenade kungariket att förhandla om ett avtal om ett nytt partnerskap, som bland annat avser inrättandet av ett frihandelsområde. Det är dock inte säkert att ett sådant avtal kommer att ingås och träda i kraft vid övergångsperiodens utgång. Under alla omständigheter skulle ett sådant avtal skapa en förbindelse som när det gäller villkor för marknadstillträde kommer att skilja sig avsevärt från Förenade kungarikets deltagande i den inre marknaden⁵ och EU:s tullunion samt på området för mervärdesskatt och punktskatt.

Efter övergångsperiodens utgång kommer Förenade kungariket dessutom att vara ett tredjeland när det gäller genomförandet och tillämpningen av EU-rätten i medlemsländerna.

Därför erinras alla berörda parter, och särskilt ekonomiska aktörer, om den rättsliga situation som gäller efter övergångsperiodens utgång (del A nedan). I detta tillkännagivande förklaras också vissa relevanta separationsbestämmelser i utträdesavtalet (del B nedan).

---

¹ Ett tredjeland är ett land som inte är medlem i Europeiska unionen.

² Avtal om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, EUT L 29, 31.1.2020, s. 7 (nedan kallat *utträdesavtalet*).

³ Övergångsperioden får, före den 1 juli 2020, förlängas med högst ett eller två år (artikel 132.1 i utträdesavtalet). Förenade kungarikets regering har hittills uteslutit en sådan förlängning.

⁴ Med förbehåll för vissa undantag som anges i artikel 127 i utträdesavtalet, vilka inte är relevanta för detta tillkännagivande.

⁵ Ett frihandelsavtal omfattar exempelvis inte de principer som förknippas med den inre marknaden (på området för varor och tjänster), såsom ömsesidigt erkännande, ”ursprungslandsprincipen” och harmonisering. Ett frihandelsavtal undanröjer inte heller tullformaliteter och tullkontroller, inbegripet sådana som rör varors och insatsvarors ursprung samt förbud och restriktioner vad avser import och export.

Råd till berörda aktörer

För att hantera de konsekvenser av övergångsperiodens utgång som anges i detta tillkännagivande rekommenderas särskilt följande:

Observera

Detta tillkännagivande rör inte följande aspekter:

- EU-reglerna om andra immateriella rättigheter
- EU-reglerna om konsumtion av immateriella rättigheter
- EU-reglerna om tullmyndigheternas kontroll av immateriella rättigheter
- EU-reglerna om audiovisuella medietjänster
- EU-reglerna om geoblockering
- EU-reglerna om elektronisk handel och nätneutralitet

När det gäller dessa aspekter håller andra tillkännagivanden på att utarbetas eller har offentliggjorts⁶.

A. RÄTTSLIG SITUATION EFTER ÖVERGÅNGSPERIODENS UTGÅNG

Efter övergångsperiodens utgång kommer EU-reglerna om upphovsrätt och närstående rättigheter inte längre att vara tillämpliga på Förenade kungariket. Detta får särskilt följande konsekvenser:

1. ALLMÄNNA KONSEKVENSER: TILLÄMPNINGEN AV DE VIKTIGASTE MULTILATERALA INTERNATIONELLA AVTALEN MELLAN EU OCH FÖRENADE KUNGARIKET OM UPPHOVSRÄTT OCH NÄRSTÅENDE RÄTTIGHETER

Förenade kungariket och Europeiska unionen är avtalsslutande parter i många av de viktigaste multilaterala internationella avtalen om upphovsrätt, såsom Världsgenerationsorganisationen för den intellektuella äganderättens (Wipos) fördrag om upphovsrätt (WCT), Wipos fördrag om framföranden och fonogram (WPPT)⁷ och avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (Trips-avtalet)⁸⁹.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_sv

⁷ <http://www.wipo.int/treaties/en/>

⁸ https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/trips_e.htm

⁹ Förenade kungariket är också part i Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk, vilket Europeiska unionen inte är. Europeiska unionen måste dock i enlighet med artikel 1.4 WCT tillämpa artiklarna 1–21 i, och bilagan till, Bernkonventionen.

I enlighet med skyldigheterna enligt dessa multilaterala internationella avtal och särskilt principerna om *nationell behandling* och *mest gynnad nation* för medborgare och juridiska personer som uppfyller kriterierna för rätten till skydd enligt Trips-avtalet, kommer dessa multilaterala internationella avtal efter övergångsperiodens utgång att vara tillämpliga på förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket i fråga om upphovsrätt och närstående rättigheter när det gäller följande frågor:

- Skyddet av upphovsrätten och närstående rättigheter (t.ex. ensamrätt till mångfaldigande, spridning, uthyrning, överföring och tillgängliggörande för upphovsmän, och i förekommande fall även för innehavare av närstående rättigheter, såsom fonogramframställare, utövande konstnärer samt radio- och televisionsföretag).
- Skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter.
- Skyldigheter avseende tekniska skyddsåtgärder och information om rättighetsförvaltning.
- Databaser, med undantag för vad som anges nedan.
- Datorprogram.
- Kretsmönster i halvledarprodukter.
- Tillämpning av upphovsrätten (som en av de immateriella rättigheterna i del tre i Trips-avtalet), inbegripet gränsåtgärder.

Det bör noteras att de multilaterala internationella avtal som nämns ovan inte föreskriver samma typer eller nivåer av skydd när det gäller vissa rättigheter och, i förekommande fall, undantag eller inskränkningar i dessa rättigheter som de som i dag föreskrivs i EU:s bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter. I EU:s regler om upphovsrätt och närstående rättigheter föreskrivs dessutom vissa former av *lex specialis* eller särskilda gränsöverskridande åtgärder till gagn för rättighetshavare eller användare på den inre marknaden och/eller förvaltningen av rättigheter, som inte har någon motsvarighet i dessa multilaterala internationella avtal.

2. SÄRSKILDA KONSEKVENSER PÅ OMRÅDET UPPHOVSRÄTT OCH NÄRSTÅENDE RÄTTIGHETER

Dessutom kommer utgången av övergångsperioden att särskilt få följande konsekvenser på området upphovsrätt och närstående rättigheter:

2.1. Programföretag

I direktiv 93/83/EEG om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter avseende satellitsändningar och vidareändring via kabel¹⁰ föreskrivs bland annat att överföring till allmänheten via satellit

---

¹⁰ Rådets direktiv 93/83/EEG av den 27 september 1993 om samordning av vissa bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter avseende satellitsändningar och vidareändring via kabel (EGT L 248, 6.10.1993, s. 15).

uteslutande ska ske i den medlemsstat där de programbärande signalerna förs in, vilket innebär att de upphovsrättsrelaterade rättsakterna lokaliseras i licensieringssyfte. För att sända ett verk eller andra skyddsobjekt behöver programföretag endast klarera rättigheter i den medlemsstat där signalen förs in.

Efter övergångsperiodens utgång kommer programföretag i Förenade kungariket inte längre att omfattas av den mekanism som föreskrivs i direktivet när de tillhandahåller gränsöverskridande satellitsändningstjänster till kunder i EU, och de kommer att behöva klarera rättigheter i alla medlemsstater dit signalen når. På motsvarande sätt kommer programföretag i Europeiska unionen inte längre kunna dra nytta av den mekanism som föreskrivs i EU-rätten när de tillhandahåller gränsöverskridande satellitsändningstjänster till kunder i Förenade kungariket och de kan komma att behöva säkerställa klareringen av rättigheter för alla berörda rättighetshavare om de vill sända till Förenade kungariket.

2.2. Förvaltning av kollektiva rättigheter (närrättigheter till musikaliska verk)

I artikel 30 i direktiv 2014/26/EU om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk för användning på nätet på den inre marknaden¹¹ föreskrivs skyldigheten för en kollektiv förvaltningsorganisation att representera en annan kollektiv förvaltningsorganisation för gränsöverskridande licensiering (för närrättigheter till musikaliska verk) i vissa fall.

Efter överträdelseperiodens utgång är EU:s kollektiva förvaltningsorganisationer inte skyldiga att representera kollektiva förvaltningsorganisationer baserade i Förenade kungariket för gränsöverskridande licensiering i enlighet med artikel 30 i direktiv 2014/26/EU och vice versa.

2.3. Föräldralösa verk

Vissa kulturinstitutioner i Europeiska unionen omfattas av ett system med ömsesidigt erkännande av föräldralösa verk i direktiv 2012/28/EU om viss tillåten användning av föräldralösa verk¹². Detta system gör det möjligt för företag att digitalisera och göra ett verk tillgängligt online i samtliga medlemsstater när det har erkänts som ett föräldralöst verk i en medlemsstat.

Efter övergångsperiodens utgång kommer den mekanism för ömsesidigt erkännande som föreskrivs i direktiv 2012/28/EU inte längre att vara tillämplig mellan Förenade kungariket och Europeiska unionen. Följaktligen kommer föräldralösa verk som har erkänts i Förenade kungariket vid övergångsperiodens utgång inte längre att erkännas i Europeiska unionen

---

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/26/EU av den 26 februari 2014 om kollektiv förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter och gränsöverskridande licensiering av rättigheter till musikaliska verk för användning på nätet på den inre marknaden (EUT L 84, 20.3.2014, s. 72).

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/28/EU av den 25 oktober 2012 om viss tillåten användning av föräldralösa verk (EUT L 299, 27.10.2012, s. 5).

enligt direktiv 2012/28/EU, och detsamma kommer att gälla för föräldralösa verk som har erkänts i Europeiska unionen, eftersom systemet för ömsesidigt erkännande enligt direktiv 2012/28/EU inte längre kommer att vara tillgängligt i Förenade kungariket. Detta innebär att den användning av föräldralösa verk från Förenade kungariket som tillåts enligt direktivet, t.ex. att göra dem tillgängliga på nätet, inte längre kommer att tillåtas för kulturinstitutioner i Europeiska unionen och vice versa.

2.4. Tillgång till publicerade verk för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning

Genom direktiv (EU) 2017/1564 om viss tillåten användning av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning¹³ införs ett obligatoriskt undantag till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning och för behöriga organ som verkar på uppdrag av dessa personer. I direktivet föreskrivs vidare att sådana godkända organ kan återropa undantaget för en berättigad person eller ett behörigt organ som är etablerade i andra medlemsstater och att berättigade personer och behöriga organ kan få tillgång till exemplar i tillgängligt format från ett behörigt organ oavsett i vilken medlemsstat det är etablerat.

Efter övergångsperiodens utgång kommer berättigade personer och behöriga organ i Förenade kungariket inte längre att kunna få exemplar i tillgängligt format från behöriga organ i Europeiska unionen enligt de ramar som fastställs genom direktiv (EU) 2017/1564. På samma sätt kommer berättigade personer och behöriga organ i Europeiska unionen inte att få tillgång till exemplar i tillgängligt format från behöriga organ i Förenade kungariket.

Utbytet av exemplar i tillgängligt format mellan Europeiska unionen och tredjeländer som har ratificerat Marrakechfördraget¹⁴ regleras av förordning (EU) 2017/1563¹⁵ om gränsöverskridande utbyte mellan unionen och tredjeländer av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning. I detta sammanhang är det viktigt att notera att Förenade kungariket för närvarande inte är part i Marrakechfördraget.

---

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1564 av den 13 september 2017 om viss tillåten användning av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning (EUT L 242, 20.9.2017, s. 6).

¹⁴ Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1563 av den 13 september 2017 om gränsöverskridande utbyte mellan unionen och tredjeländer av exemplar i tillgängligt format av vissa verk och andra alster som skyddas av upphovsrätt och närstående rättigheter till förmån för personer med blindhet, synnedsättning eller annan läsnedsättning (EUT L 242, 20.9.2017, s. 1).

2.5. Portabilitet för innehållstjänster online

I förordning (EU) 2017/1128 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden¹⁶ fastställs att tillhandahållande av en innehållstjänst online till en abonnent som tillfälligt vistas i en annan medlemsstat, samt denna abonnents tillgång till och användning av den tjänsten, uteslutande ska anses äga rum i abonnentens hemmedlemsstat.

Efter övergångsperiodens utgång kommer personer som bor i Förenade kungariket inte längre att kunna använda sina abonnemang på digitalt innehåll när de reser till Europeiska unionen och en leverantör av innehållstjänster online i Förenade kungariket måste uppfylla bestämmelserna i den berörda EU-medlemsstaten eller de berörda EU-medlemsstaterna där den önskar erbjuda tjänster till sina abonnenter, vilket även omfattar kravet på att klarera alla relevanta rättigheter för denna eller dessa medlemsstater.

2.6. Databasrätt

Genom artikel 7 i direktiv 96/9/EG om rättsligt skydd för databaser¹⁷ ges skydd under vissa villkor till databasproducenter i EU:s medlemsstater (en så kallad rätt av sitt eget slag - *sui generis*). Enligt artikel 11 i direktiv 96/9/EG begränsas innehavarna av denna rätt av sitt eget slag till de databasproducenter (eller databasrättsinnehavare) som är medborgare i en medlemsstat, är stadigvarande bosatta inom Europeiska unionens territorium eller är företag som grundats i överensstämmelse med en EU-medlemsstats lagstiftning (och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudanläggning inom Europeiska unionen).

Efter övergångsperiodens utgång kommer medborgare i Förenade kungariket (såvida de inte är stadigvarande bosatta i Europeiska unionen) och företag som grundats i enlighet med lagstiftningen i Förenade kungariket inte längre ha rätt att erhålla en rätt av sitt eget slag avseende databaser i Europeiska unionen¹⁸. Omvänt kommer medborgare och företag i EU:s medlemsstater inte att på grundval av EU-rätten ha rätt att erhålla en rätt av sitt eget slag avseende databaser i Förenade kungariket.

B. RELEVANTA SEPARATIONSBESTÄMMELSER I UTTRÄDESAVTALET

I artikel 58 i utträdesavtalet föreskrivs fortsatt skydd av befintlig databasrätt i Förenade kungariket eller Europeiska unionen efter övergångsperiodens utgång.

---

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1128 av den 14 juni 2017 om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster online på den inre marknaden (EUT L 168, 30.6.2017, s. 1).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser (EGT L 77, 27.3.1996, s. 20).

¹⁸ För databaser som skyddas före övergångsperiodens utgång, se del B i detta tillkännagivande.

1. FORTSATT SKYDD AV DATABASRÄTTIGHETER I FÖRENADE KUNGARIKET

I artikel 58.1 föreskrivs att en innehavare av rättighet med avseende på databaser för Förenade kungarikets vidkommande enligt artikel 7 i direktiv 96/9/EG, som uppkom före övergångsperiodens utgång, ska med avseende på databaserna behålla en immateriell rättighet i Förenade kungariket enligt Förenade kungarikets nationella rätt som ger samma skyddsnivå som enligt direktiv 96/9/EG, förutsatt att innehavaren fortsätter att uppfylla kraven i artikel 11 i det direktivet. Skyddstiden för den rättigheten enligt Förenade kungarikets nationella rätt ska åtminstone motsvara den återstående skyddstiden enligt artikel 10 i direktiv 96/9/EG.

2. FORTSATT SKYDD AV DATABASRÄTTIGHETER I EUROPEISKA UNIONEN

Enligt artikel 58.2 i utträdesavtalet ska följande personer och företag anses uppfylla kraven i artikel 11 i direktiv 96/9EG och kan därför behålla sina databasrättigheter.

a) Medborgare i Förenade kungariket.

b) Fysiska personer som är stadigvarande bosatta i Förenade kungariket.

c) Företag etablerade i Förenade kungariket förutsatt att, om företaget endast har sitt säte i Förenade kungariket, dess verksamhet har ett verkligt och kontinuerligt samband med ekonomin i Förenade kungariket eller i en medlemsstat.

På kommissionens webbplats om EU-regler för den digitala inre marknaden (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/copyright>) finns allmän information om unionens lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter. Webbplatsen kommer att uppdateras med ytterligare information vid behov.

Europeiska kommissionen

Generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik